

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

**Св. Рівноапостольний
Климент Охридський,
Єпископ Македонський**

**St. Clement of Ochrid,
Equal-to-the-Apostles,
Bishop of Greater
Macedonia**

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ

kutash@unicorne.org

**«Тоді Бог дав філософові
слов'янське письмо в об'явленні...»
(з Життя Святих Кирила й Мефодія
написаного Св. Климентом)**

На 9-го серпня за григоріанським календарем (відповідає 27-му липня за юліанським) ми святкуємо пам'ять п'ятох слов'ян, які були учнями Святих Братів, яких знаємо як «Просвітителів слов'янських» - Святих Кирила й Мефодія. Це – Святи Климент, Наум, Сава, Горазд і Ангеляр. З них найбільш визначний – той, якого знаємо як «Рівноапостольного», Св. Климент Охридський, Єпископ Македонський. Правдоподібно рішення поминати цих п'ятох у цей день, який головно присвячений Св. Великомученику й

**"Then God gave the philosopher the
Slavic script by revelation..." (from
St. Clement's Vita of Saints Cyril and
Methodius)**

On August 9 on the Gregorian Calendar (which is July 27 on the Julian Calendar) we celebrate the memory of five Slavs who were disciples of the Holy Brothers known as the Enlighteners of the Slavs - Saints Cyril and Methodius of Thessalonica. These five are Saints Clement, Naum, Sava, Gorazd and Angelar. Most distinguished among these five is the one known as "Equal-to-the-Apostles", St. Clement of Ochrid, Bishop of Greater Macedonia. It is likely that the choice of commemorating these five on this day, which is mainly

Цілителю Пантелеймону, прийняли через піонерську місійну працю, яку провадив Св. Климент з Монастиря Св. Пантелеймона, якого він заснував у м. Охриді.

Між іншим українці - безпосередні спадкоємці трудів Св. Климента. Він продовжував працю Святих Кирила й Мефодія, навчаючи дітей та дорослих науки Христової у мові слов'янській за допомогою письма «глаголиці» а потім «кирилиці». Насправді вважають, що сам Климент створив це останнє і дав йому назву свого великого Учителя, Св. Кирила. А Джерелом слов'янського письма назвав Самого Бога у таких словах у його *Житті Святих Кирила й Мефодія*: «Тоді Бог дав філософові [Св. Кирило, якого ім'я в мирі було Константин, був студентом і вчителем філософії перед тим, як прийняв церковне покликання] слов'янське письмо в об'явленні, а він упорядкувавши азбуку склав проповідь Євангелії...» Українська азбука – одна з декількох видів цього слов'янського письма, яке на 1-го січня 2007 р., після вступу Болгарії в Європейський Союз, стало третьою офіційною азбукою цього Союзу.

Мало знаємо про походження Св. Климента. Св. Феофілакт (1055-1107), грецький богослов, який продовжував працю свого попередника ставши Архієпископом Охридським, пише в своєму *Житті Св. Климента*, що Святий народився в південно західній частині Болгарської Імперії в околиці Кутмічевіці, яка сьогодні частина Республіки Македонії. Він став учнем і сотрудником у Євангелії Святих Кирила й Мефодія поміж слов'янами Моравії і Панонії. Його переслідували та посадили у в'язницю – а може й продали, як раба – за підбурюванням німецького духовенства, яке трималося «три-язичної» ересі. Це – твердження, що мовою Церкви може бути тільки одна з трьох, які вживали окреслити Господа нашого як «Ісус Назорей – Цар

dedicated to St. Panteleimon, the Holy Great-Martyr and Healer, is due to the pioneering missionary work which St. Clement directed from the St. Panteleimon Monastery, which he founded in the city of Ochrid.

By the way, Ukrainians are direct beneficiaries of St. Clement's labours. He continued the work of Saints Cyril and Methodius, teaching children and adults the message of Christ in the Slavic language, using the Glagolitic and, later, the Cyrillic script. In fact, Clement is considered to be the creator of this script, naming it in honour of his great teacher, St. Cyril. He attributed the source of Slavic script to God Himself when he wrote in his *Vita of Saints Cyril and Methodius*: "Then God gave the philosopher [St. Cyril, whose lay name was Constantine, was a student and teacher of philosophy prior to undertaking his vocation in the Church] the Slavic script by revelation and he, after arranging the alphabet, composed the preaching of the Gospel..." The Ukrainian alphabet is one of several versions of this Cyrillic script, which, as of January 1, 2007, with the entry of Bulgaria into the European Union, has become the third official alphabet of this Union.

Little is known of St. Clement's background. St. Theophylact (1055-1107), a Greek theologian who continued Clement's work after becoming Archbishop of Ochrid, writes in his *Vita of St. Clement* that the Saint was born in southwestern part of the Bulgarian Empire, in the region of Kutmichevitsa which is the present day Republic of Macedonia. He became a disciple and fellow labourer in the Gospel with Saints Cyril and Methodius among the Slavs in Moravia and Pannonia. He was persecuted, jailed - and possibly even sold as a slave - at the instigation of the German clergy who held to the "Three-tongue" heresy. According to this view, the language of

Юдейський», тобто іврит, грецька та латинська.

Після їхнього звільнення, Св. Климента та його спів-місіонерів запросив Цар Борис Болгарський навчати науку Христову його народові на мові слов'янській у школах заснованих у столиці, Плішці, та Кутмічевіці. Климент трудився в останньому місті. Яких 3500 з поміж його учнів стали Священниками. Самого його підвищили у сані Священства до Архієпископа. Крім його сумлінної служби для своєї пастви, Св. Климент продовжував працю перекладу Св. Писання та літургійних книг на мову церковно-слов'янську. Йому особисто приписують переклад «Цвітної Тріоди». Св. Климент упокоївся в Бозі в р. 916 і його тіло похоронили в Монастирі Св. Пантелеймона в Охриді у домовині, яку він сам збудував.

Св. Климента дали шанують мільйони людей. Болгарський університет у м. Софії назвали його іменем, коли заснували його в р. 1888. Македонський Університет, заснований у р. 1979, також носить його ім'я. Науково-дослідницьку базу болгарську в Антарктиці також назвали його іменем. Його особливо шанують Церкви Македонії, Болгарії та Сербії. Співвідношення поміж цими Церквами - складне і часто не надто дружнє. (Також існує суперечка з Грецією про те, хто має право на ім'я «Македонія»). Дар частки його Мощів Церквою Македонії (яка на жаль не в сопричасті з більшістю Церков-сестер Православних через питання про автокефалію) Церкві Болгарії в листопаді 2008 р. може надати надію на те, що приходять кращі часи.

Церква – Тіло людське й Божественне. Люди - глибоко поранені гріхопадінням але Господь невпинно продовжує Свій процес перетворення нас на Його досконалу Невісту, як пише Св. Павло в своєму Посланні до Єфесян 5:27. Молитвами Св. Климента Охридського та

the Church can only be one of the three which were used to describe our Lord as "Jesus of Nazareth, King of the Jews", i.e. Hebrew, Greek and Latin.

After their rescue, St. Clement and his fellow missionaries were invited by Tsar Boris of Bulgaria to teach the message of Christ to his people in the Slavic tongue in schools established in the capital, Pliska, and Kutmichevitsa. Clement worked in the latter city. Some 3500 of his students became priests. He himself was elevated in his priesthood to Archbishop. Besides diligently serving his flock, St. Clement continued the work of translating the Scriptures and liturgical books into Church Slavonic. The translation of the Pentecostarion ("The Flowery Triodion") is especially attributed to him. St. Clement reposed in the Lord in 916 and his body was interred in the St. Panteleimon Monastery in Ochrid in a coffin he had made himself.

St. Clement continues to be venerated by millions. The Bulgarian university in Sofia was named after him upon its foundation in 1888. A Macedonian university founded in 1979 is also so named. The Bulgarian scientific base in Antarctica is named after him as well. He is particularly venerated by the Churches of Macedonia, Bulgaria and Serbia. The relations between these Churches has been complicated and often less than friendly. (There has also been a controversy with Greece over the right to the name "Macedonia"). The gift of part of his Relics by the Church of Macedonia (which is unfortunately not in communion with most of its sister Orthodox Churches over the question of its autocephaly) to the Church of Bulgaria in November of 2008 may be a welcome sign of better times to come.

The Church is a divine-human body. Humans are deeply hurt by the fall, but the Lord incessantly continues His work of transforming us into His perfect Bride,

його Братів нехай скоро здійсниться це перетворення слов'ян – і всього людства – на звершену єдність у різновидності, і цим відображує Св. Тройцю, нашого Творця, Спасителя і Святителя. Амінь.

as St. Paul writes in his Letter to the Ephesians 5:27. Through the prayers of St. Clement of Ochrid and his brothers may this transformation of the Slavs – and all humanity – into a perfect unity in diversity, reflecting the Trinity, our Creator, Redeemer and Sanctifier, come quickly. Amen.